

Νέοι: Ηγέτες του Ψηφιακού Κόσμου

Ψηφιακός Οδηγός για Νέους

Ανθεκτικοί Ψηφιακοί Πολίτες

Η ψηφιακή ανθεκτικότητα είναι η κατανόηση του πότε μπορεί να κινδυνεύετε στο Διαδίκτυο, να ξέρετε τι να κάνετε αν κάτι πάει στραβά, να μάθετε από τις εμπειρίες σας και να είστε σε θέση να ανακάμψετε από τυχόν δυσκολίες ή αναστάτωση.

Μαθησιακός Στόχος

Η κατανόηση του τί θεωρείται επικίνδυνο περιεχόμενο, προκειμένου να αντιμετωπίσουν οι νέοι τους κινδύνους του διαδικτύου

Μαθησιακό Αποτέλεσμα

Οι νέοι θα είναι σε θέση να:

- Εξηγούν ποιοι είναι οι πιθανοί κινδύνοι στο διαδίκτυο
- Αντιμετωπίζουν τα στερεότυπα και την προκατάληψη στο διαδίκτυο
- Εξηγούν πως ένα προκατελλεμένο περιεχόμενο μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τους χρήστες του διαδικτύου

(Φωτογραφία από pexels.com)

Ποιοί είναι οι πιθανοί κινδύνοι στο διαδίκτυο;

Οι προκλήσεις και οι κινδύνοι στο διαδίκτυο ήταν πάντα μέρος της ζωής και τώρα βρίσκεται και στο διαδίκτυο. Επικίνδυνες προκλήσεις θεωρείται περιεχόμενο που ενθαρρύνει βία ή επικίνδυνες δραστηριότητες που μπορεί να προκαλέσουν σοβαρή σωματική βλάβη, ακόμα και θάνατο τραυματισμό.

- Θάνατος αυτοτραυματισμός/ σωματική βλάβη
- Διαδικτυακός εκφοβισμός
- Προώθηση βίας
- Πορνογραφικό υλικό
- Έλλειψη ενσυναίσθησης και σεβασμού
- Απώλεια αξιών
- Κακή επιλογή προτύπων
- Ηλεκτρονικό ψάρεμα
- Αποκλεισμός από τη μη συμμετοχή/ κοινωνική πίεση
- Διασπορά προσωπικών δεδομένων
- Σχηματισμός κακής διαδικτυακής φήμης
- Επικίνδυνες προκλήσεις και φάρσες
- Λανθασμένη αντίληψη ότι δεν υπάρχουν κινδύνοι

Συμβουλές για να παραμείνεις ασφαλής

1. Να έχεις πάντα υπόψη σου ότι οι άνθρωποι στο διαδίκτυο δεν είναι πάντα αυτοί που ισχυρίζονται
2. Κάνετε το λογαριασμό σας ιδιωτικό, ώστε ό,τι κοινοποιείτε να εμφανίζεται μόνο στους ακόλουθους που εγκρίνετε
3. Μην “πατάς” ποτέ πάνω σε «ύποπτα» link. Είναι προτιμότερο να ανοίξεις τον ιστότοπο σε κάποιο άλλο παράθυρο αντί να πατήσεις απευθείας τον σύνδεσμο που περιέχεται στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
4. Δε δίνουμε ποτέ προσωπικά μας στοιχεία στο διαδίκτυο και δεν αναρτούμε προκλητικές φωτογραφίες μας όπου το πρόσωπό μας είναι ευδιάκριτο.
5. Δε δεχόμαστε να συναντήσουμε κάποιον που γνωρίσαμε στο διαδίκτυο ανεξάρτητα με το πόσο χρονικό διάστημα συνομιλούμε μαζί του. Αν και εφόσον επιλέξεις να συναντήσεις κάποιον που δεν έχει ξαναγνωρίσει ενημέρωσε κάποιο φίλο/φίλη σου ή ακόμη καλύτερα ένα ενήλικα.
6. Αν κάποιος συνομιλητής γίνεται χυδαίος, πειστικός, προσβλητικός ή γενικά σας κάνει να αισθάνεστε άβολα ή δυσάρεστα, πρέπει να διακόψετε άμεσα την επικοινωνία και να ενημερώσετε κάποιον ενήλικα.

Βίντεο

- ✓ Δείτε εδώ ένα βίντεο για τον σεξουαλικό εξαναγκασμό και εκφοβισμό:
<https://www.youtube.com/watch?v=3Pd6-pSouTE>
- ✓ Δείτε εδώ ένα βίντεο για την σημασία της ασφάλειας στο Διαδίκτυο:
<https://www.youtube.com/watch?v=EJNUsXLL0P8>
- ✓ Δείτε εδώ ένα βίντεο για την αληθινή ιστορία διαδικτυακού εκφοβισμού της Έμμα:
<https://www.youtube.com/watch?v=qA1TJjJgdz8>

Αληθινές περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού/θυματοποίησης

Η αληθινή ιστορία του Λευτέρη

«Τον χειμώνα που μας πέρασε έκανα request στο Facebook σε πολλά άτομα, όλα άγνωστα», λέει ο 15χρονος Λευτέρης. «Είχα 1.200 φίλους και σκόπευα να ξεπεράσω τους δυόμισι χιλιάδες μέχρι τον Μάρτιο. Είχα βάλει στοίχημα με έναν φίλο μου και έπρεπε να το κερδίσω. Μια βραδιά έκανα καμιά 30αριά requests και σχεδόν όλοι με έκαναν φίλο τους. Γύρω στις 11 το βράδυ, κι ενώ έκανα chat με έναν κολλητό μου, ένας από τους "νέους φίλους" μου άρχισε να μου μιλάει. Ευγενικά με ρώτησε πόσων χρόνων είμαι και τι ψάχνω στο Facebook. Του είπα "φίλους και κουβέντα" και αυτός μου συστήθηκε. Τον έλεγαν Θ. και ήταν 52 χρόνων. Μετά με ρώτησε γιατί έκανα request σε αυτόν συγκεκριμένα και του είπα "τυχαία". Με ρώτησε τι μουσική ακούω και άρχισε να μου στέλνει βίντεο και λινκ με κομμάτια.

Μου φάνηκε εντάξει άτομο, έμοιαζε και λίγο με τον θείο μου και έτσι τις επόμενες ημέρες συνεχίσαμε να μιλάμε για παιχνίδια και μουσική. Μιλούσαμε για περισσότερο από έναν μήνα, του είπα πολλά για μένα και την κοπέλα που μου άρεσε κι αυτός μου έδινε συμβουλές πώς να τη "ρίξω". Έκανα ό,τι μου έλεγε και πραγματικά τα πήγαινα πολύ καλύτερα μαζί της. Μου έλεγε πώς να κάνω το πρώτο βήμα για να κάνουμε σεξ και μια βραδιά με ρώτησε, αν έχω καμιά γυμνή φωτογραφία μου. Όχι ολόγυμνη, αλλά που να με δείχνει χωρίς ρούχα, για να δει αν χρειάζομαι γυμναστική. Του είπα όχι και μου είπε τότε τράβα μία με το κινητό. Τράβηξα μία και του έστειλα και μου είπε ότι δεν χρειάζονται τίποτα, είχα το τέλειο σώμα. Μου έστειλε και αυτός μία δικιά του και για πολλές μέρες ανταλλάσσαμε γυμνές φωτογραφίες μας.

Δεν ξέρω για ποιο λόγο το έκανα. Στην αρχή είχε πλάκα, αλλά μετά άρχισε να ζητάει να με βλέπει στο skype και να μιλάμε χωρίς να φοράμε τα ρούχα μας. Μια βραδιά που άρχισε να χαϊδεύει τον εαυτό του τού είπα ότι βαρέθηκα και θέλω να σταματήσουμε να μιλάμε. Αυτός έκανε σαν τρελός, μου έδειξε βίντεο που είχε τραβήξει από άλλες συνομιλίες μας και μου είπε ότι αν σταματούσα, θα γέμιζε το 'Ιντερνετ με γυμνές φωτογραφίες μου και τα βίντεο που έκανα βλακείες χωρίς ρούχα. 'Ηθελε να τον συναντήσω, αλλιώς θα μάθαιναν για μένα οι γονείς μου και οι φίλοι μου. Έχασα τον ύπνο μου, σκεφτόμουν ότι είχα μπλέξει από μία μαλακία, χωρίς να κάνω τίποτα, και ότι αν έβαζε τις φωτογραφίες μου, κανείς δεν θα πίστευε ότι ήταν μόνο μία βλακεία. Τον συνάντησα σε ένα φαστφουντάδικο του κέντρου και τρόμαξα ακόμα πιο πολύ. Δεν είχε καμία σχέση με το profile του στο Facebook, μόνο η ηλικία πρέπει να ήταν η ίδια. Μου ζήτησε να πάω στο σπίτι του να μιλήσουμε και μου έδειξε τις φωτογραφίες μου στο κινητό του. Του είπα ότι πάω στην τουαλέτα, βγήκα από το μαγαζί και το έβαλα στα πόδια.

Πέρασα μια εφιαλτική εβδομάδα με απειλητικά μηνύματα και τηλεφωνήματα μέσα στη νύχτα. Στο σχολείο δεν είχα καλή διάθεση, σταμάτησα να βλέπω τους φίλους μου και την κοπέλα μου, δεν είχα όρεξη για φαγητό και οι γονείς μου κατάλαβαν ότι κάτι με βασάνιζε. Αποφάσισα να το πω στη μάνα μου κι εκείνη πήρε αμέσως τηλέφωνο τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος».

Πηγή: www.lifo.gr

Η αληθινή ιστορία της Ελένης

Η Ελένη, 16 χρόνων, που έχει υποστεί cyber bullying, μας διηγείται την ιστορία της:

«Στο σχολείο μου είμαι αρκετά δημοφιλής, το ξέρω ότι αρέσω. Σκέφτομαι να πάω για μοντέλο, γιατί από 14 χρόνων ήμουν ήδη 1,73 και τώρα έχω φτάσει 1,78. Μου αρέσει ο εαυτός μου, αλλά όχι και κάθε μέρα. Είναι και μέρες που δεν μου αρέσει τίποτα πάνω μου. Οι γονείς μου μου λένε συνέχεια ότι η ομορφιά δεν λέει τίποτα από μόνη της και, γενικά, θέλω να περάσω Πανελλήνιες. Ποτέ δεν ήμουν όλη την ημέρα στον καθρέφτη, είμαι πιο κλειστή. Να φανταστείς, δεν είχα καν προφίλ στο facebook, όχι γιατί δεν με άφηναν, αλλά γιατί δεν τα γούσταρα αυτά. Μια μέρα έρχεται μια κοπέλα από άλλο τμήμα και μου λέει: "κουλ το προφίλ σου στο facebook και αυτά που γράφεις". Έμεινα παγωτό. Της είπα "δεν έχω προφίλ" και μου λέει "μα, έχεις, με το όνομα και το επίθετό σου!". Τρελαίνομαι που το ακούω, μπαίνω από το προφίλ μιας φίλης μου, και τι να δω; Φωτογραφίες μου –πολλές φωτογραφίες μου που δεν ξέρω πού τις είχαν βρει– και ένα ψεύτικο προφίλ κάποιας που σκέφτεται όλη μέρα το σεξ και "λαχταρά έναν μεγάλο, μαύρο πού..ο", μαζί με άπειρα ερωτικά υπονοούμενα.

Σε λίγες μέρες είχε γίνει χαμός. Αναγκάστηκα να φτιάξω ένα άλλο προφίλ και ζήτησα από το facebook να μπλοκάρουν αυτόν που με διέσυρε. Τελικά, αυτή η ψεύτικη σελίδα κατέβηκε. Δεν περνάνε λίγες μέρες και μου λέει μια φίλη μου "είσαι στο Ίντερνετ, γυμνή, σε ένα tumblr!". Ήμουν πράγματι εγώ, αλλά με ψεύτικο σώμα μιας γυμνής. Κόντευα να τρελαθώ. Δεν μπορούσα να φανταστώ ποιος το έκανε και για ποιον λόγο. Έχω πολύ πιο μικρό στήθος από αυτής στη φωτογραφία και όσοι με ήξεραν κατάλαβαν ότι ήταν μονταρισμένη.

Μόλις ηρέμησα και άρχισα να το ξεχνάω, εμφανίστηκε άλλο ένα ψεύτικο προφίλ μου στο facebook, με ψευδώνυμο κανla.k και τη δική μου φωτό. Ξανά η ίδια ιστορία. Ένιωθα χαμένη και ένοχη, χωρίς να έχω κάνει κάτι κακό. Δεν είχα όρεξη να βγω, φοβόμουν να ανοίξω ακόμα και το PC μην τυχόν δουν τίποτα οι γονείς μου και δεν ήθελα να πάω στο σχολείο. Η μάνα μου κατάλαβε ότι κάτι έτρεχε, με πίεσε να της πω και της είπα. Με τη βοήθεια της Δίωξης ανακαλύψαμε ότι όλα τα είχε κάνει η κολλητή μου που με ζήλευε, μαζί με τον φίλο της. Οι γονείς μου τη μήνυσαν, αλλά τελικά απέσυραν την κατηγορία».

Πηγή: www.lifo.gr

Πρακτικά εργαλεία

- **Συμβουλευτική Μέσω Διαδικτύου:**

- ✓ Συμβουλευτική Υπηρεσία Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου 1410-
Οι Σύμβουλοι του 1410 χειρίζονται όλα τα περιστατικά με τον ίδιο επαγγελματισμό ανεξάρτητα από το φύλο, την καταγωγή, την εθνότητα, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό των καλούντων, τηρούν την αρχή της ανωνυμίας και δεν ζητούν οποιαδήποτε προσωπικά στοιχεία.
Οι κλήσεις προς το 1410 γίνονται χωρίς χρέωση και οι ώρες λειτουργίας του είναι:

ΔΕΥΤΕΡΑ – ΤΡΙΤΗ – ΠΕΜΠΤΗ – ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10:00-23:00

ΤΕΤΑΡΤΗ 10:00-17:00

ΣΑΒΒΑΤΟ 15:00-23:00

<https://onek.org.cy/archiki-selida/programmata-ipiresies/simvoueftikes-ipiresies/e-counseling/>

- **Γραμμή Βοήθειας Helpline 1480:**

- ✓ Οι υπηρεσίες της Γραμμής Βοήθειας Helpline 1480- απευθύνονται σε παιδιά, εφήβους, γονείς, εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές σε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλη, υπεύθυνη και ηθική χρήση του Διαδικτύου και άλλων ψηφιακών μέσων. Οι λειτουργοί της Γραμμής Βοήθειας Helpline 1480 παρέχουν, μεταξύ άλλων, συμβουλές και υποστήριξη σε θέματα:

Διαδικτυακού / Ηλεκτρονικού Εκφοβισμού

Διαδικτυακού Ρατσισμού και Ξενοφοβίας

Πολύωρης ενασχόλησης / εξάρτησης στα διαδικτυακά και ηλεκτρονικά παιχνίδια

Πολύωρης ενασχόλησης / εξάρτησης στον τζόγο και την πορνογραφία

Προβλημάτων σε κοινωνικά δίκτυα (π.χ., ψεύτικα προφίλ, παραβίαση λογαριασμών, ακατάλληλο και επιβλαβές περιεχόμενο)

Εκβιασμού στο Διαδίκτυο

<https://www.cybersafety.cy/helpline>

- **Η Γραμμή Καταγγελιών Hotline 1480**

- ✓ Η Γραμμή Καταγγελιών Hotline 1480 προσφέρει ένα άμεσο, εύκολα προσβάσιμο και υπεύθυνο σημείο επαφής για τους χρήστες, έτσι ώστε να καταγγέλλουν παράνομο περιεχόμενο ή ενέργειες. Οι υπηρεσίες της γραμμής

καταγγελιών αναλαμβάνουν το χειρισμό πληροφοριών από το κοινό, που σχετίζονται με αναφορές για:

Περιεχόμενο (π.χ., φωτογραφίες) σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών
Ρατσισμό και ξενοφοβικό υλικό, που παραβαίνει τη νομοθεσία
Οτιδήποτε θεωρείται παράνομο.

<https://www.cybersafety.cy/hotline>

- **Νόμος που κυρώνει τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά του Εγκλήματος μέσω του Διαδικτύου που υπογράφηκε στη Βουδάπεστη στις 23.11.2001:**
 - ✓ <https://www.police.gov.cy/police/police.nsf/All/AC492CA9E0048A51C2258522005E743A?OpenDocument>